

Ніредьмаза

Берегове

ДВА МІСТА ПО
ОБИДВІ СТОРОНИ
КОРДОНУ, ЯКІ
ЗАПРОШУЮТЬ ВАС
ДО ВІДКРИТТЯ

Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна
Програма транскордонного
співробітництва ЄС 2014-2020

PARTNERSHIP
WITHOUT BORDERS

Назва проекту:
Розвиток релігійної культурної спадщини
і туризму в м.Ніредьгаза та м.Берегове

HUSKROUA/1702/3.1/0057

Співфінансується Європейським
Союзом

Публікацію здійснено за фінансової підтримки
Європейського Союзу. Думки, викладені в матеріалах,
належать автору, і не обов'язково відображають офіційну
позицію Європейського Союзу.

ЗМІСТ

НІРЕДЬГАЗА

Спільний кафедральний собор Богоматері	4-7
Церкви	8-9
Культурний квартал міста	10-13
Шоштодьодьфюрде.....	14-15
Етнографічний село-музей Шошто	16-17
Ніредьгазький Зоопарк	18-19
Акварпарк і спа-центр «Акваріус»	20-21

БЕРЕГОВЕ

Костел Воздвиження Святого Хреста.....	22-23
Панське Казино.....	24
Палац правосуддя, королівського суду Березького комітату.....	24
Палац Бетлен-Ракоці	25
Дворянський маєток Шарі Федак	25

РЕГІОН

Вая	26
Каллошем'єн	27
Туріштванді, Бакталорантгаза	28
Такош, Вашарошнамень.....	29
Чарода	30
Мапа	31

ВИХІДНІ ДАНІ

Виготовлено за дорученням
Неприбуткового ніредьгазького
туристичного ТОВ (Nyíregyházi
Turisztikai Nonprofit Kft.)
Відповідальний видавець:
Маріанна Фурконе Сабо

Графічний дизайн: Река Геґедюш
Фотознімки: Чаба Чуткаї, Балаж
Аттіла, Янош Добо

Друкування: Типографія
«Szendeczkí»
На представлені у виданні
фотознімки та індивідуальний
графічний дизайн поширюється
авторське право. Їх
використання в інших цілях
без дозволу Неприбуткового
ніредьгазького туристичного
ТОВ заборонено!

Всїтуи

Ніредьгаза – це місто, де захоплюючі пам'ятки переплітаються з природою, забезпечуючи цим самим можливість відпочинку для відвідувачів. Місто, яке відправило в дорогу відомого угорського письменника, Дюлу Круді, любляючого насолоди життя, означало вічне кохання не тільки для письменника, але захоплює всіх, хто завітає до нього.

Ми всіх, хто приїжджає в наше місто, спонукаємо відвідати місто по тій стороні кордону – місто Берегове, де саксонці у 12-му столітті поширили виноградарство, і куди знаменита уродженка міста, актриса Шарі Федак, поверталася аж до останніх днів свого життя. А на шляху між двома містами можна насолоджуватись багатьма архітектурними шедеврами.

Ніредьгиза

СПІЛЬНИЙ КАФЕДРАЛЬНИЙ СОБОР БОГОМАТЕРІ

Характерною будівлею центру міста є мурований костел у неороманському стилі на головній площі, який завдячує своїм існуванням кардиналу. Цей красивий навіть своєю простотою храм не був би зведений, якби не пожертвування єгерського архієпископа і кардинала, Йозефа Шамашши. Вже і попередники приділяли увагу благоустрою міста, тому так склалося, що осьова лінія освяченої у 1904 році будівлі збігається з осьовою лінією ратуші навпроти.

Тих, хто завітає до храму, зустрічає барельєф, розміщений у тимпані, який зображує Діву Марію з дитям Ісусом на руках разом зі святим Йосипом та святим Іваном Хрестителем, перед якими поклоняються королі Святий Ласло та Святий Іштван. Інтер'єр храму надає відчуття спокою, його декоративний розпис, мармуровий амвон, лицевий вівтар і купіль для хрещення поширюють гармонічний дух.

Ніредьгиза

СПІЛЬНИЙ КАФЕДРАЛЬНИЙ СОБОР БОГОМАТЕРІ

Його скляні вікна приваблюють погляд, особливо образ Обітниці над вітарем, який є роботою відомого художника розпису на склі та вітражиста. У храмі також можна помилуватися двома витворами мистецтва відомого митця мирного часу, Мікши Рот, який на все своє життя захопився творінням кольорового віконного скла в майстерні свого батька.

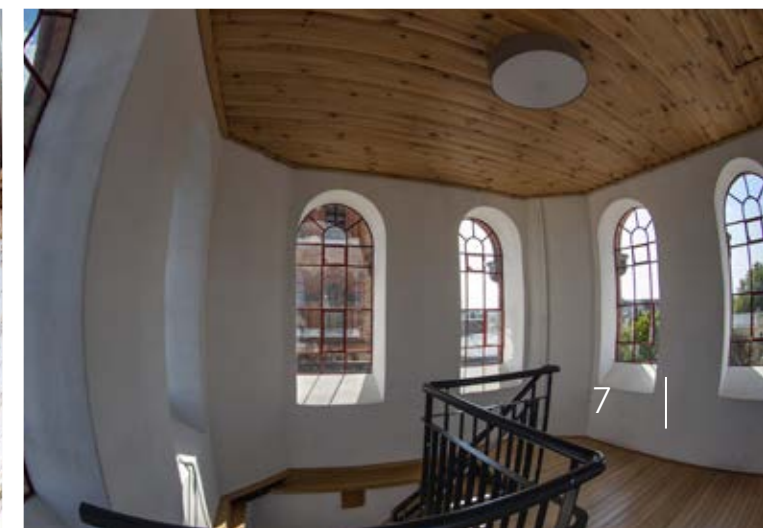

Орган храму, який і донині зачаровує любителів музики, був виготовлений у відомій майстерні Йозефа Ангстера і його сина в місті Печ.

Ідея: якщо ви в хорошій формі, гайда в церковну вежу! Піднявшись по 94 сходинках, перед вами відкривається приголомшливий вид на центр міста.

ЛЮТЕРАНСЬКА ЦЕРКВА

Найстарішою будівлею міста є зведений всього за 2,5 роки храм, який завдячує своїм існуванням указу про мораторій короля Йосипа II. Храм був зведений словацькомовними лютеранцями, тірпаками, які оселилися в Ніредьгазі в середині 1750-х років, його вежа протягом десятиліть служила в якості пожежного сигналу. Його внутрішній розпис, який був завершений лише на початку 20 століття, вражає відвідувача.

Ідея: З 1928 року щогодини дзвін курантів грає мелодію «Прийди, Духу Святий Господи Боже».

РЕФОРМАТСЬКА ЦЕРКВА

Реформатам належала однойменна церква Ніредьгази, побудована в 13 столітті, на її місці в 1873 році була зведена нова, принадна церква.

Ніредьмза

СИНАГОГА

До Другої світової війни в місті була синагога як для напряму статус-кво, так і для ортодоксального напряму, але на сьогодні можна побачити лише синагогу, збудовану ортодоксальною громадою, яка й досі діє. Її рожевий фасад робить її унікальною та особливою, через що церква виглядає майже привітною. В інтер'єрі синагоги при вході зачаровують біблійні сцени, намальовані Палом З. Салаєм, які зображають символи та сузір'я 12 племен.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИЙ СОБОР СВЯТОГО МИКОЛАЯ

Святий Миколай Мирлікійський, відомий своєю благодійністю, є святителем церкви, побудованої в 1897 році, його статуя прикрашає площу позаду церкви. У скляному вікні над головним входом храму зображено Христа Учителя. Цікаво, що іконостас привезли до церкви лише на святкування сторіччя Гайдудорозької єпархії у 2012 році.

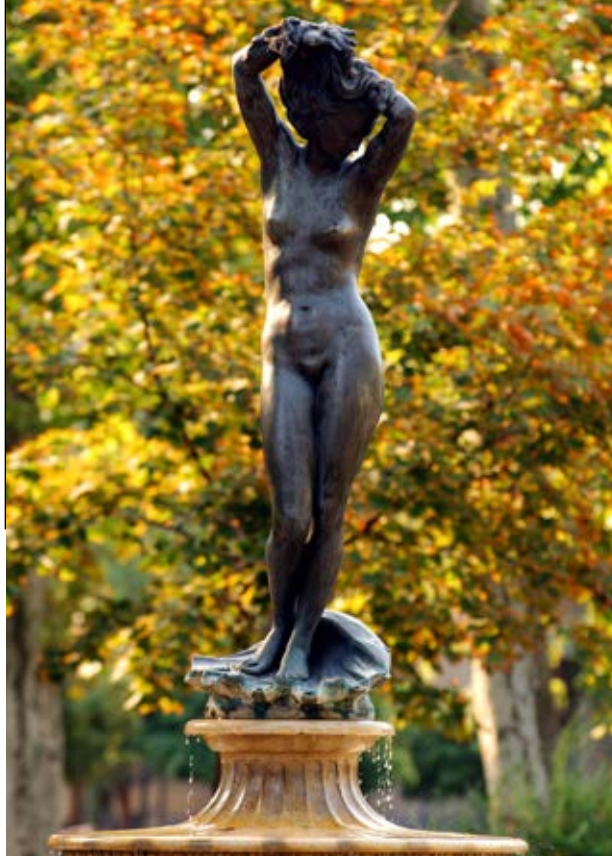
Ніредьгаза

КУЛЬТУРНИЙ КВАРТАЛ МІСТА - ПЛ. БЕШШЕНЕІ ТА ПЛ. БЕНЦУР

Площі, які колись використовували для катання на ковзанах, на сьогодні, після їх осушення, стали місцями культурного життя міста. «Площі-близнюки» – найзеленіші в центрі міста, улюблені місця не лише шанувальників мистецтва, а й бігунів та сімей, які люблять гуляти.

Ідея: якщо під час бігу ваш телефон розряджається, ви можете його зарядити на будь-якій із смарт-лавочок.

ТЕАТР ІМ. ЖІГМОНДА МОРИЦА ТА АМФІТЕАТР «ТРОЯНДОВИЙ САД»

Зі створенням імпозантної будівлі за проектом Ігнаца Альпара нарешті здійснилася мрія колишніх мешканців Ниредьгази, тобто актори, які приїжджали до міста, могли виступати вже у мурованому театрі. Театр був настільки популярним, що з часом зал для глядачів довелося розширити. Кілька його п'єс отримали престижні театральні нагороди. Сценою затишних літніх вечорів є літній Амфітеатр, колись відомий своїм трояндовим садом, де на любителів культури чекають розважальні веселі вистави.

Ідея: якщо спланувати свій візит до міста під кінець літа, то запросто можете потрапити до колоритного фестивалю Гумору «VIDOR»

МУЗЕЙ ІМ. АНДРАША ЙОЖІ

Своїм існуванням музей завдячує лікарю-ентузіасту, який одночасно працював і археологом. Серед колекцій, заснованих Андрашем Йожа та збагачених його нащадками, виділяються національно визнані знахідки бронзового віку та періоду завоювань, але його золоті скарби також приваблюють багатьох відвідувачів.

КОЛЕКЦІЯ КАЛЛАІ

Колекція Каллаї була створена в будинку колишнього прем'єр-міністра Міклоша Каллаї, яка приваблює відвідувачів інтерактивною виставкою про історію міста, а також реліквіями сім'ї Каллаї та різними колекціями регалій.

Ниредьмаза

ПРОСТІР ПОДІЙ ІСТОРІЇ ТЕАТРУ «СІНДБАД»

Спочатку служив резиденцією для військових старшин, а деякий час у будівлі працювала і парова лазня. Зараз тут поєднуються культура і гастрономія. Окрім театральної каси, тут також розташована виставка про епохи історії театру, портрети акторських легенд, 3D-кінотеатр, кафе та ресторан.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИЙ МУЗЕЙ

Колекція представляє фрагмент історії та культури греко-католиків через ікони, різьблення іконостасів XVII-XVIII ст., літургійні предмети XVI-XIX ст., частина яких на сьогодні зникла із дерев'яних церков, і які збереглися від греко-католицьких храмів пізнього бароко.

ШОШТОДЬОДЬФЮРДЕ

Від центру Ніредьгази до курортного містечка Шоштодьяодьяурде потрібно пройти лише 5 кілометрів, і цим ми потрапляємо в зовсім інший світ. Курорт, оточений лісом, в центрі з озером, від якого походить його ім'я, захоплює відвідувачів будовами створеного на початку ХХ ст. парку. Відпочинок забезпечує відомий в Європі зоопарк, курорти з лікувальною та термальною водою, а також етнографічний село-музей, який поєднує в собі народну архітектуру з показом традицій.

Ідея: з весни до осені натовпи відвідувачів приваблює музичний фонтан, передайте себе чарам гри музики та світла

Ніредьгаза

ЛІС ШОШТО

Хоча в лісі Шошто вже немає вовків і котів лісових, але в лісі площею 370 гектарів, який складається здебільшого з дубів і акацій, ми все ще можемо побачити косуль, а якщо пощастить, можемо помітити і сову сіру або лелеку чорного. «Легені» міста зі своїми ознайомчими стежками та спортивними майданчиками є улюбленим місцем екскурсій як для місцевих жителів, так і для туристів.

Ідея: прогулянка ознайомчою стежкою не тільки освіжає тіло, але й живить дух, читаючи твір письменника Дьюлі Круді «Бедуїни Ніредьгази».

Ніредьгаза

ЕТНОГРАФІЧНИЙ
СЕЛО-МУЗЕЙ
ШОШТО

Ідея: смачний чай із вирощених тут цілющих трав освіжить влітку та зігріє в холодні дні

Село-музей своїми затишними дворами, показом ремесел і народних звичаїв нагадує нам минулі часи. Як жили, як навчалися, що їли і як святкували в селах нашої області? Відповідь на це можна знайти в етнографічному музеї під відкритим небом. Тут можемо побачити дерев'яну кесонну церкву та типову для Верхньотисянського краю дерев'яну дзвіницю, але можна побачити ще й сухий млин, школу, і навіть можемо погуляти по цвинтарю.

НІРЕДЬГАЗЬКИЙ ЗООПАРК

Ніредьгазький Зоопарк, який ще називають найкращим із найкращих, знаходиться в середині дубового лісу загальною площею 35 гектарів, де у практично природних вольєрах проживає 5000 особин 500 видів тварин. У зоопарку, який неодноразово отримував звання Найкращого зоопарку Європи, можна побачити таких рідкісних тварин, як суматранський тигр, варан комодський чи носоріг індійський.

Ніредьгьтза

Ідея: щоб оглянути 35 гектарів, ви можете скористатися послугами оглядового мікроавтобусу по зоопарку «Косіка́Зоо»

Ніредьмза

АКВАПАРК І СПА-ЦЕНТР «АКВАРІУС» ТА КУРОРТ «PARKFÜRDŐ»

Послуги багатопокілінного аквапарку, розташованого в центрі курорту, доступні в будь-який час року. Термальний басейн світу вражень забезпечує регенерацію, світ пригод надає можливість для розваг, а найменші самозабутньо можуть гратись у дитячому світі аквапарку. Курорт «Parkfürdő» зустрічає своїх гостей у літні місяці в шикарному парку з унікальною рослинною культурою, де окрім водяних гірок та басейнів робить повним ваш відпочинок і найбільший в Угорщині бар біля басейну (poolbar).

Берегове

КОЛИШНЕ
САКСОНСЬКЕ МІСТО

КОСТЕЛ ВОЗДВИЖЕННЯ СВЯТОГО ХРЕСТА

Попередник церкви на березі потоку Верке, ймовірно, був заснований саксонськими старателями та солекопами, поселеними королем Гезою II, пам'ять про церкву нині зберігають зведені над північними воротами капітелі – один з яких прикрашений головою людини, інший – головою тварини. Римо-католицький костел, який ми можемо бачити і сьогодні, був побудований близько 1418 року, але його не оминали татарські, польські війська та інші військові руйнування, повне його відновлення було здійснено за часів графів Шенборнів, між 1839-46 роками. Готичні елементи найбільш чітко збереглися в святині з сітчастим склепінням і головним вівтарем Голгофи. Орган, що звучить і по сьогодні, збудували брати Рігери з Будапешта. Варто піднятися у вежу, звідки відкривається чудовий вид на місто.

Ідея: точний час ми можемо зчитати навіть із розташованого на стіні костелу сонячного годинника

Берегове

ПАНСЬКЕ КАЗИНО

Готель і ресторан, який нині працює під назвою «Золота Пава», колись як Панське казино був центром суспільного та культурного життя Березького комітату. Дві меморіальні дошки на стінах будівлі, побудованої у сецесійному архітектурному стилі, вшановують пам'ять відвідування угорського графа Іштвана Сечені та угорського письменника Ференца Мора.

ПАЛАЦ ПРАВОСУДДЯ, КОРОЛІВСЬКОГО СУДУ БЕРЕЗЬКОГО КОМІТАТУ

Найбільш вражаюча будівля Берегова – палац правосуддя, королівського суду Березького комітату, була зведена в 1909 році, в якій на сьогодні діє Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II. Його фасад прикрашає історичний герб Угорщини.

ПАЛАЦ БЕТЛЕН-РАКОЦІ

Замок, побудований трансільванським князем Габором Бетленом, згорів під час повстання Текелі, а пізніше був відновлений Ференцом Ракоці II. У замку діє музей «Берегівщини», який представляє історію Берегова та його краю.

ДВОРЯНСЬКИЙ МАЄТОК ШАРІ ФЕДАК

Шарі Федак, одна з найпопулярніших примадонн угорської оперети початку ХХ століття, народилася в Берегові і завжди була прив'язана до свого рідного міста. Кажуть, що її батьки побудували маєток, який можемо бачити й по сьогодні, за гонорар, яку вона отримала за одну із своїх головних ролей.

Ідея: знайдіть пам'ятник Шарі Федак у центрі міста та зробіть незабутнє фото з актрисою!

Регион

ПОРАДИ ПІД ЧАС МАРШРУТУ МІЖ МІСТАМИ НІРЕДЬГАЗА ТА БЕРЕГОВЕ

ЗАМОК ВАІ, М. ВАЯ

Родина Ваі була однією з найстаріших дворянських сімей повіту. Їх замок у стилі ренесансу був побудований на початку XVII століття, який у середині століття був доповнений північною вежею. Свого остаточного вигляду набув на початку XVIII століття з добудовою південної вежі. Ференц Ракоці II двічі відвідав поселення Вая, замок був місцем переговорів до Сатмарського миру. Нині він працює як музей, його експозиції розповідають про епоху князя Ракоці та історію родини Ваі.

ДВОРЯНСЬКИЙ МАЄТОК КАЛЛАІ, С. КАЛЛОШЕМ'ЕН

Найбільш вражаючим елементом виставки, розміщеної в дворянському маєтку, побудованому в середині 1700-х років у стилі бароко, є автомобіль моделі Ford A, яким користувався прем'єр-міністр Міклош Каллаі.

Ідея: Давайте спробуємо, як це – їздити на автомобілі 1931 року випуску

ВОДЯНИЙ МЛИН, С. ТУРІШТВАНДІ

У романтичному середовищі, на березі річки Тур, знаходиться і по сьогодні діючий, триколісний - в Європі єдиний такої структури і розміру - водяний млин XVII століття.

Ідея: З трьох його балконів ми можемо насолоджуватися чудовим краєвидом

ПАЛАЦ ДЕГЕНФЕЛЬД, М. БАКТАЛОРАНТГАЗА

Колишній палац Дегенфельд розташований в обіймах лісу, який на сьогодні функціонує як інтерактивний музей. З минулим поселення, розташованого за 30 км від Ніредьгази, та його околиць можна ознайомитися за допомогою найсучасніших технічних засобів; від бронзового віку аж до кінця 19 століття.

Регіон

РЕФОРМАТСЬКА ЦЕРКВА, С. ТАКОШ

Зведена у 1766 році церква, так званий «Босий Нотр-Дам» є перлиною угорської народної архітектури. Її дерев'яна стеля з гонтовим дахом складається з 58 кесонів, прикрашених рослинними візерунками. Дерев'яну дзвіницю при церкві відбудували за оригінальними кресленнями.

МУЗЕЙ «БЕРЕЗЬКОГО КРАЮ», М. ВАШАРОШНАМЕНЬ

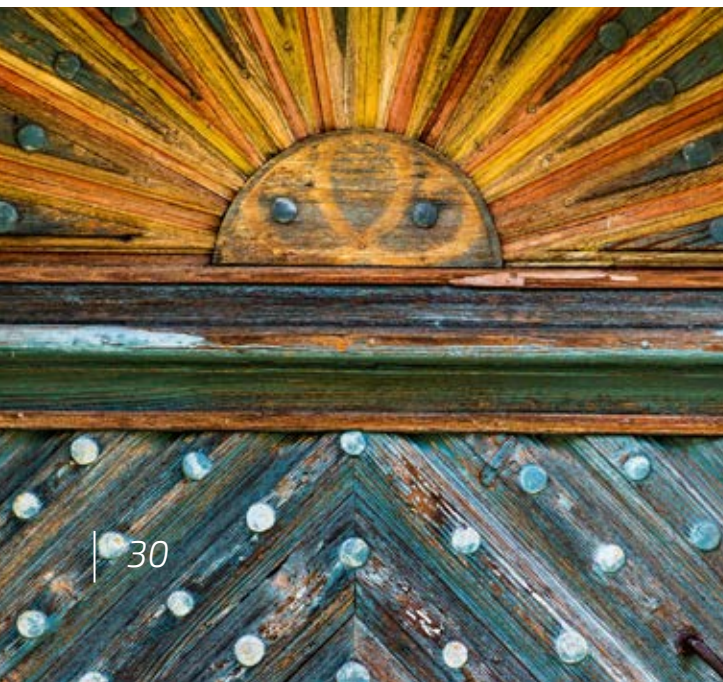
Музей розташований у центрі міста на березі ріки Тиса, у побудованому у стилі бароко палаці Томчані. Будівля була побудована на початку XVIII століття родиною Лоняї, які відігравали вирішальну роль у регіоні, а згодом шляхом успадкування перейшла у володіння родини Томчані. Музей відомий своїми двома основними колекціями; одним із найважливіших сировинних матеріалів сільського життя — полотном, та чавунними печами, які спочатку служили прикрасою дворянських маєтків і садиб, а згодом поширилися серед дрібних дворянських і міщанських родин.

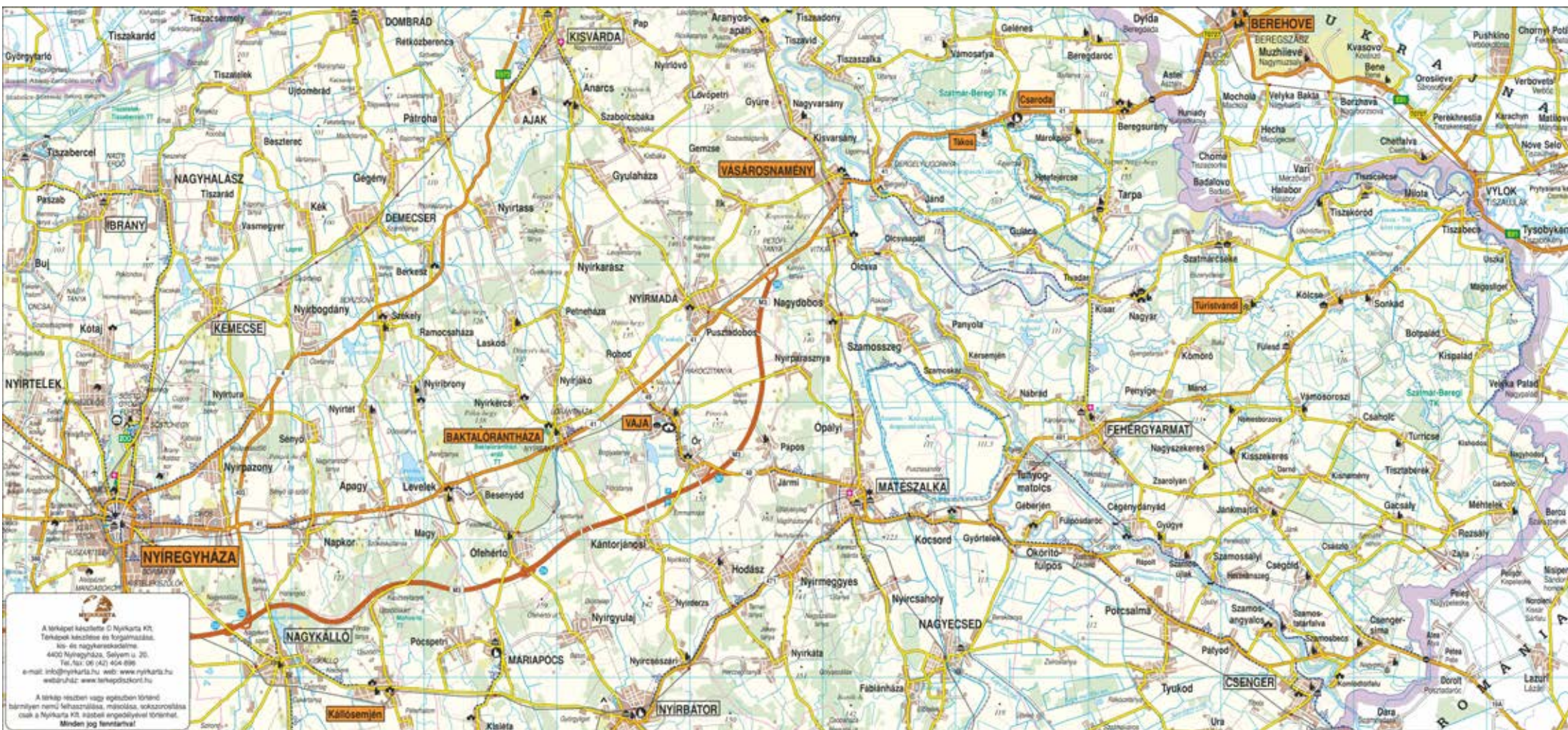

Регіон

РЕФОРМАТСЬКА ЦЕРКВА, С. ЧАРОДА

При вході до церкви, побудованої в XIII столітті, відвідувачів зустрічають «усміхнені святі». В інтер'єрі граціозної церкви, окрім настінних розписів із фігурами можемо помітити і рослинні орнаменти, які були розписані у пореформний період.

BEREGSZÁSZI TURISZTIKAI INFORMÁCIÓS IRODA

90202 Beregszász, II. Rákóczi Ferenc tér 6.
Tel.: +380 96 476 4858
E-mail: tourinformberegovo@gmail.com
Web: www.berehovo-tour.info/

TOURINFORM SÓSTÓGYÓGYFÜRDŐ

H-4431 Nyíregyháza-Sóstógyógyfürdő, Sóstói út
(a Nyíregyházi Állatpark bejáratánál)
Tel.: +36 30 881 3315; E-mail: sostofurdo@tourinform.hu

NYÍREGYHÁZI TURISZTIKAI NONPROFIT KFT.

H-4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.
Tel.: +36 42 310 735
E-mail: tdm@nyiregyhaza.info.hu
Web: www.nyiregyhaza.info.hu
Facebook: Visit Nyíregyháza

NYÍREGYHÁZA
TDM

